

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»
освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»
факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя
кафедра психології та соціального забезпечення

Схвалено на засіданні кафедри
психології та соціального
забезпечення
28 серпня 2023 р., протокол № 7

В.о. завідувача кафедри

 Марина ОКСЮТОВИЧ

Гарант освітньо-професійної програми

 Дмитро МЕЛЬНИЧУК

Розробник: доктор економічних наук, професор, професор кафедри психології
та соціального забезпечення МЕЛЬНИЧУК Дмитро

Житомир
2023-2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 12

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 23 «Соціальна робота»	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність: 232 «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр
		8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 9 самостійної роботи студента – 5		Лекції
		36 год.
		Практичні, семінарські
	48 год.	
	Лабораторні	
	- год.	
	Самостійна робота	
	66 год.	
	Вид контролю:	
	залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 56 % аудиторних занять, 44 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Соціальне підприємництво» є вивчення теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму здійснення соціального підприємництва.

Досягнення визначеної мети передбачає ознайомлення здобувачів із загальною теорією створення, діяльності, оцінки результативності та просування соціального підприємства; прийомами використання методичного інструментарію цієї галузі в практичній діяльності майбутнього фахівця, формування та розвиток таких особистісних та професійних якостей: цілеспрямованість, наполегливість та рішучість; здатність зосереджуватись на проблемі; готовність до близьких соціальних стосунків; енергійність, прагнення до мобілізації працівників організації на основі власного прикладу; спроможність нести відповідальність та приймати ризиковані рішення; здатність починати процеси змін, управляти ними та використовувати в інтересах організації; володіння мистецтвом швидкого прийняття рішень, спроможність до чіткого та зрозумілого викладення власної думки; постійне самовдосконалення, прагнення до гарної психічної та фізичної форми; готовність до праці на чолі добре підготовленого, професійного колективу; прагнення до об'єктивної оцінки підлеглих та результатів їх праці.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними концепціями і підходами до соціального підприємництва;
- опанування студентами елементів світової та вітчизняної культури соціального підприємництва;
- оволодіння методами діагностики сучасних соціально-економічних проблем, які можна вирішити в рамках системи соціального підприємництва;
- придбання теоретичних знань і практичних навичок з використання сучасного інструментарію формування, започаткування, розвитку соціального підприємництва в Україні;
- ознайомлення з основами корпоративної соціальної відповідальності та соціальним партнерством.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 232 «Соціальне забезпечення»:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі соціального забезпечення, що передбачає застосування теорій та методів соціальної політики і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

СК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 12

СК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні;

СК14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері;

СК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення»:

РН6. Застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту;

РН8. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення;

РН14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення;

РН18. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги;

РН20. Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Організація соціального підприємництва

Тема 1. Соціальне підприємництво: сутність, принципи, механізми

Сутність понять «підприємництво», «соціальне підприємництво», основи соціального підприємництва та його особливості. Участь бізнесу у вирішенні соціально-економічних проблем. Відмінності між соціальним та комерційним підприємництвом, урядовими ініціативами, громадською діяльністю (благодійністю, волонтерством). Принципи соціального підприємництва. Фінансові, техніко-економічні і організаційні механізми у соціальному підприємстві.

Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств

Історична трансформація розвитку соціального підприємництва. Досвід соціального підприємництва у США. Європейський досвід функціонування соціального підприємства. Причини активізації розвитку соціального підприємництва у зарубіжних країнах. Глобальні виклики для активізації розвитку соціального підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 12

Тема 3. Планування соціального підприємства. Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва

Формування соціальної місії підприємства. Визначення пріоритетності напрямків діяльності підприємства. Послідовність планування діяльності соціального підприємства. Ідеї та можливості соціального підприємництва. Розробка стратегії для досягнення поставлених цілей. Моделі підприємницького процесу. Формування організаційно-правових моделей соціального підприємництва в Україні.

Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств

10 заповідей соціального підприємця. Алгоритми перетворення соціальної ідеї на соціальний бізнес. Причини банкрутства соціальних підприємств. Щоденні правила для соціального підприємця. Алгоритм дій соціального підприємця.

Тема 5. Організаційно-правові форми соціального підприємництва

Юридичні питання соціально-підприємницької діяльності. Критерії вибору організаційно-правових форм соціального підприємництва. Організаційно-правові форми соціального підприємництва. Ознаки, види діяльності та систематизація соціальних підприємств. Види кооперативів. Соціальні кооперативи як основна форма соціального підприємництва. Громадські організації та благодійні фонди. Державне регулювання діяльності соціальних підприємств.

Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств

Класифікація соціальних підприємств. Організація соціального підприємства шляхом утворення юридичної особи. Організація соціального підприємства шляхом утворення фізичної особи-підприємця. Організація соціального підприємництва шляхом укладання договорів про спільну діяльність суб'єктів різних ОПФ. Організаційна структура соціального підприємства.

Тема 7. Кооперація як підґрунтя розвитку соціального підприємництва

Історичний екскурс в розвиток світового кооперативного руху. Природа кооперативного руху. Соціальна місія кооперативів. Кооперативні цінності. Основні принципи діяльності кооперативів. Система споживчої кооперації. Сучасні тенденції розвитку кооперації.

Тема 8. Структура та організація соціального підприємства

Членство в соціальному підприємстві. Програма підприємства. Організаційна структура. Роль управлінського персоналу та членів підприємства в управлінні. Робота в команді. Адміністративний персонал. Інформаційні системи управління.

Тема 9. Джерела фінансування започаткування соціального підприємства

Фінансове забезпечення соціального підприємництва. Стратегічне та операційне фінансове планування. Пошук можливостей для прибутковості.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 12

Залучення інвестицій: робота з донорами та інвесторами. Види допомоги для соціальних підприємств. Фандрейзинг. Джерела фінансування проектів соціального підприємництва – інвестиції, гранти, бізнес-ангели, конкурси бізнес-планів тощо. Моделі фінансування. Пропозиції щодо фінансування.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 2. Функціонування соціального підприємництва

Тема 10. Бізнес-планування в соціальному підприємстві

Складові бізнес-планування в соціальному підприємстві: опис підприємства, соціальна цінність, цілі та завдання, оцінка ринку, команда, фінансові джерела, стратегія маркетингу, фінансовий план, управління ризиками. Особливості побудови бізнес-планів в соціальному підприємстві. Основні вимоги до інвестиційних проектів соціальних підприємств. Як презентувати свій стартап інвесторам.

Тема 11. Управління соціальним підприємством

Внутрішні та зовнішні виклики в розвитку бізнесу. Ресурси для успішної роботи. Формування відносин бізнесу із працівниками й зовнішніми організаціями на основі соціальної відповідальності. Сутність, види, моделі та рівні соціального партнерства. Соціальний діалог в Україні, особливості національної моделі соціального партнерства в Україні. Основні засновники та учасники фірми. Визначення та розробка кадрової політики. Формування команди професіоналів: моделі компетенцій та набір команди. Постановка цілей і задач: делегування, функція контролю, аналізу і зворотного зв'язку. Методи та оцінка ефективності командної роботи. Навчання та мотивація членів команди. Юридичні питання в управлінні персоналом.

Тема 12. Управління ризиками в соціальному підприємстві

Поняття та функції ризику в соціальному підприємстві. Аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища в контексті управління ризиками соціального підприємства. Методологія управління ризиками в соціальному підприємстві.

Тема 13. Економічна ефективність соціального підприємства

Бюджетування та фінансові розрахунки. Джерела доходів для соціального підприємства. Практика фінансового аналізу: щоденне прийняття рішень і операційне планування на основі фінансових показників. Критерії успішності соціального підприємства. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. Вимірювання соціальної цінності. Зростання та розвиток соціального підприємства. Стратегія виходу із бізнесу.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 7 / 12

Тема 14. Соціальна цінність. Оцінка ефективності функціонування соціальних підприємств

Поняття «соціальна цінність» в контексті соціального підприємництва, вимірювання соціальної цінності. Вимірювання соціального впливу та результатів діяльності соціальних підприємств. Етапи оцінювання результатів діяльності соціальних підприємств. Бюджетування та фінансові розрахунки. Джерела доходів для соціального підприємництва. Практика фінансового аналізу: щоденне прийняття рішень і операційне планування на основі фінансових показників. Критерії успішності соціального підприємства. Оцінювання ефективності використання соціальних інвестицій, результативності корпоративних соціальних програм та вимірювання соціального впливу від діяльності підприємства. Вимірювання соціальної цінності. Зростання та розвиток соціального підприємства. Стратегія виходу із бізнесу.

Тема 15. Соціальна відповідальність бізнесу

Сутність понять «соціальна відповідальність», «корпоративна соціальна відповідальність». Особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку. Стейкхолдери соціальної відповідальності, їх види (матриця стейкхолдерів). Переваги соціально відповідального бізнесу. Формування відносин бізнесу із працівниками й зовнішніми організаціями на основі соціальної відповідальності.

Тема 16. Маркетингова діяльність соціального підприємства

Маркетинговий процес. Аналіз ринкових можливостей. Інформаційні джерела для маркетингового дослідження. Оцінка та прогноз попиту. Життєвий цикл ринку. Сегментація та цілі ринку. Позиціонування продукту/послуги. Маркетинговий комплекс. Дизайн продукту чи послуги. Промоція та реклама. Брендинг підприємства. Ціна. Управління маркетинговою діяльністю.

Тема 17. Фінансові засади соціального підприємництва

Витрати. Аналіз беззбитковості. Звіт про прибутки та збитки. Прогноз грошових потоків. Джерела фінансування. Бухгалтерські документи. Розподіл прибутку.

Тема 18. Інвестиції в соціальний бізнес

Інвестиційний процес для соціального підприємства. Роль фандрейзингу для залучення коштів у соціальний бізнес. Типологія інвесторів у сфері соціального підприємництва та їхні очікування від підприємців. Суть облігацій соціального впливу та соціальної фондової біржі. Джерела фінансування соціальних підприємств.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 12

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лр	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Організація соціального підприємництва						
Тема 1. Соціальне підприємництво: сутність, принципи, механізми	8	2	2	-	-	4
Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств	8	2	2	-	-	4
Тема 3. Планування соціального підприємства. Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва	9	2	4	-	-	3
Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Організаційно-правові форми соціального підприємництва	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств	9	2	4	-	-	3
Тема 7. Кооперація як підґрунтя розвитку соціального підприємництва	8	2	2	-	-	4
Тема 8. Структура та організація соціального підприємства	8	2	2	-	-	4
Тема 9. Джерела фінансування започаткування соціального підприємства	9	2	4	-	-	3
Разом	75	18	24	-	-	33
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Функціонування соціального підприємництва						
Тема 10. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	8	2	2	-	-	4
Тема 11. Управління соціальним підприємством	8	2	2	-	-	4
Тема 12. Управління ризиками в соціальному підприємстві	9	2	4	-	-	3
Тема 13. Економічна ефективність соціального підприємства	8	2	2	-	-	4
Тема 14. Соціальна цінність. Оцінка ефективності функціонування соціальних підприємств	8	2	2	-	-	4
Тема 15. Соціальна відповідальність бізнесу	9	2	4	-	-	3

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 12

1	2	3	4	5	6	7
Тема 16. Маркетингова діяльність соціального підприємства	8	2	2	-	-	4
Тема 17. Фінансові засади соціального підприємництва	8	2	2	-	-	4
Тема 18. Інвестиції в соціальний бізнес	9	2	4	-	-	3
Разом	75	18	24	-	-	33
Всього	150	36	48		-	66

5. Теми практичних занять (денна форма)

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Соціальне підприємництво: сутність, принципи, механізми	2
Тема 2. Світовий досвід функціонування соціальних підприємств	2
Тема 3. Планування соціального підприємства. Соціальне підприємство як форма реалізації соціального підприємництва	4
Тема 4. Концепції створення соціальних підприємств	2
Тема 5. Організаційно-правові форми соціального підприємництва	2
Тема 6. Реєстрація та ведення діяльності соціальних підприємств	4
Тема 7. Кооперація як підґрунтя розвитку соціального підприємництва	2
Тема 8. Структура та організація соціального підприємства	2
Тема 9. Джерела фінансування започаткування соціального підприємства	4
Тема 10. Бізнес-планування в соціальному підприємстві	2
Тема 11. Управління соціальним підприємством	2
Тема 12. Управління ризиками в соціальному підприємстві	4
Тема 13. Економічна ефективність соціального підприємства	2
Тема 14. Соціальна цінність. Оцінка ефективності функціонування соціальних підприємств	2
Тема 15. Соціальна відповідальність бізнесу	4
Тема 16. Маркетингова діяльність соціального підприємства	2
Тема 17. Фінансові засади соціального підприємництва	2
Тема 18. Інвестиції в соціальний бізнес	4
РАЗОМ	48

6. Завдання для самостійної роботи

Передбачається, що в період вивчення дисципліни студент самостійно виконує ситуаційні вправи, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає 44 % (66 год).

7. Індивідуальні завдання

1. Формування словника термінів у сфері соціального підприємництва.
2. Розробка і презентація бізнес-проєкту соціального підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 12

8. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, самостійна робота з літературою, аналіз першоджерел, виконання творчих завдань, індивідуально-контрольна бесіда.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи та модульного контролю, контролю виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю.

Модульний контроль здійснюється шляхом перевірки графіку відвідування студентами лекційних та практичних занять та опрацювання відповідного матеріалу (у випадку пропуску занять), перевірки домашніх завдань, усного та письмового опитування і завершується написанням модульної контрольної роботи.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є залік. Здобувач має право не складати залік і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку і позитивно (більш ніж на 60 балів) вирішив тестові завдання.

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти залік.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота																	Сума	
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	100
5	5	5	5	6	6	6	6	6	5	5	5	5	6	6	6	6	6	

Шкала оцінювання

За шкалою	Залік	Бали
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 12

11. Рекомендована література

Базова література:

1. Бочарнікова А.В. SimpleSe. Про соціальне підприємництво - просто! : [посібник підприємця]; Кер. проекту Олександра Сметаненко; Іл. Орнелла Остапенко; ред. Марія Семенченко. Київ : СТ-Друк, 2020. 67 с.
2. Гаєвська Л. М., Марченко О. І. Підприємницька діяльність: підручник; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС Україна, 2019. 499 с.
3. Розвиток соціального підприємництва в Україні. Біла книга. Під загальною редакцією Валерія Кокотя. К.:, 2020. 98 с.
4. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького. К.: Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
5. Шаповалова Т. В. Соціальне підприємництво – шлях до створення інноваційного бізнесу: [навч. посіб.]. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2018. 171 с.

Допоміжна література

1. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 148 с.
3. Закон України "Про громадські об'єднання". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
4. Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
5. Закон України "Про благодійну діяльність та благодійні організації". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>
6. Закон України "Про волонтерську діяльність". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
7. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
8. Соціальне підприємництво: посібник для викладачів курсу / за наук. редакцією к.е.н. А. О. Корнецького. К.: Фамільна друкарня Huss, 2019. 160 с.
9. Шаповалова Т. В. Соціальне підприємництво – шлях до створення інноваційного бізнесу: [навч. посіб.]. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2018. 171 с.
10. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф.-31.07- 05.01/232.00.1/Б/ОК37- 2023
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 12

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Соціальне підприємництво в Україні. URL: <http://socialbusiness.in.ua>.
2. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
5. Кабінет міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
6. База нормативних актів України. URL: <http://zakon.nau.ua>
7. Офіційний бюлетень поточного законодавства України. URL: <http://ovu.com.ua/articles>
8. Національна бібліотека ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal>